

Hüvasti, primadonna assoluta!

Eestlasi on ikka, kuigi mitte alati, laulurahvaks peetud. Ometi pole meie hulgas just liiga sageli tiptasemel, ka rahvusvahelises kõrgkonkurentsisis edukaid lauljaid olnud. Margarita Voites oli. Kriitikute ja paljude kolleegide arvates oli ta primadonna assoluta. See määratlus oli ja on isegi rohkem kui ülistus.

Kui meil praegu oleks Margarita Voitese tasemel laulja, näeksime teda Estonia laval harva. Oma parimatel hooaegadel oleks Margarita Voites võinud esineda ja kuulajaid nii sisus kui ka vormis võluda ükskõik millise teatri laval ükskõik milliste maailmastaaride partnerina. Küllap nii oleks ka Georg Otsaga olnud.

Mõnedki me nooremad solistitalendid on Itaalias õppimas käinud. Margarita Voites andis sel lauljate töötatud maal mõnegi kontserdi. Tema õpetaja oli Linda Saul, keda Voites alati kiitis ja meeles pidas.

Seitsmekümnendatel aastatel tegin Margarita Voitesest mõnegi saate ja paar telefili. Mäletan, kui tõsiselt ta töösse suhtus. Voitesele polnud laulmine ja teater mitte amet, vaid peamine osa ta elust. Oma lavarollide ehtedki tõi ta teatrisse alati enda isiklikust kollektsioonist kaasa.

Koloratuursoprani hääleliik on lisaks ilule vägagi nõudlik ja habras. Voites rääkis ka „Rahvakunstnike“ saates, et nii kõrget häält peetakse õigusega mitte ainult harulduseks, vaid lausa ebanormaalseks. Seetõttu peab iga koloratuursopran looduse kapriisset kingitust igati hoidma ning sellega arvestama nii päevarežiimi kui ka toidumenüüd koostades.

Margarita Voitese repertuaar oli ulatuselt lai, kuid ometi oleks ta veelgi rohkem tahtnud koloratuurhäälele kirjutatud osi laulda. Voitese lemmikud olid Gaetano Donizetti ooperid, mida Estonia teatris õnneks ka lavastati. Kaasaegsetes ooperites laulis Voites väga harva. Üks erandeid oli Gian Carlo Menotti verismist mõjutatud „Telefon“, mis Voitesele nii vokaalselt kui ka mänguliselt hästi sobis.

Margarita Voitese rollid muutusid ja arenesid aja jooksul. Osaliselt seetõttu, et ta laulis nii Violetta kui ka Gilda osi lisaks Estonia teatritele Vanemuise laval ning vahel külalisena ka meist kaugemates ooperimajades. Voitese Tartu Gilda Giuseppe Verdi

maaleht.ee

Teater Vanemuine
Estonia teater
Teater

„Rigoletto“ oli hapralt tütarlapselik, Estonia laval oli ta otsustavalt jõulisem.

Margarita Voites oli esimene eesti naissolist, kes laulis Moskva Suure Teatri laval. Siis oli ta Violetta Verdi „Traviatas“.

Margarita Voites esitas sageli ka kammerkavu. Üks neist lähtus kuulsate heliloojate ööbikulauludest. Neid on kirjutanud Jean-Philippe Rameau, Johannes Brahms, Camille Saint-Saëns, Nikolai Rimski-Korsakov, Reinhold Glière, Aleksandr Aljabjev ning mõned eesti heliloojad. Koos klaverisaatja Aino Himbekiga oli ta koguni ühe kava neist oopustest kokku pannud ning mõnigi kord esitanud.

Erakordsed anded tekitavad mõnikord, eriti veel teatrites, kadedusest kantud tagaseljajutte. Margarita Voites polnud siinkohal kaugeltki erand. Sellised suurlaulja tööd kindlasti segavalt mõjutanud lood saavad tagasi mõeldes nukra alatooni. Osakem oma suuri talente senisest rohkem hinnata ja hoida juba siis, kui nad meie keskel suuri, paljudele kättesaamatuid tegusid korda saadavad. Ei saa suured neist juttudest väiksemaks ega väikesed suuremaks. Nii lihtsalt on ning on alati olnud. Margarita Voites oli ning jääb veel kauaks primadonna assoluta'ks. Loodetavasti mitte kõigiks tulevasteks hooegadeks.

Margarita Voites esitamas Violetta aariat Giuseppe Verdi ooperist „Rigoletto“.